

Mic Jurnal al Primăriilor

Anul IV • Nr. 7 (39) • Iulie 2019

Din albumul cu poze rare

Pe cât pierd românii în comparație cu alți bărbați, pe atât câștigă femeile în comparație cu alte femei de seamă lor, de prin alte locuri. Româncele sunt supuse, prietenoase, îndatoritoare și foarte harnice. Femeia muncește la câmp, vede de copii și de casă, toarce și țese pentru nevoile casei și pentru vânzare, își face și își curăță ea însăși îmbrăcămintea, crește păsări, duce sau mână păsările la târg la vânzare, toarce din furcă în timp ce merge cu căruța sau umblă pe jos, pe când bărbatul său doarme amețit de băutură.

Johan LEHMAN

pag. 2

RECAȘ

pag. 3

SÂNMIIHAU R.

pag. 4

CHECEA

pag. 5

SĂVÂRSIN

pag. 6

FÂNTÂNELE

pag. 7

FÂRLIUG

pag. 8

LENAUHEIM

pag. 9

VINGA

pag. 10

SECUSIGIU

pag. 11

VOITEG

pag. 12

**Zadarnic așezi furca muierei
în rastelul muzeului!**

„Chiar dușmani să-mi fie și tot nu se cade să se răzbune pe arbori!”

Pavel TEODOR - Primar al orașului Recaş

Începea să se lumineze și, matinală după cum am învățat să fiu de când lucrez cu Vasile Todî, înainte ca razele lunii să dispară de pe parchet, iar ferestrele să-și piardă platoșele albastrii, am pornit la drum. Orașul Recaş, cu parcul lui frumos și bine întreținut, cu viile sale celebre și cu atâtea alte locuri frumoase, cum ar fi muzeul de pildă, reprezintă primul popas. Ocupat cum este de o viață, domnul primar vine în sediul administrației din primele ore ale zilei, zi de lucru care la dânsul se încheie cu mult după orele de program. L-am întâlnit și, bucurându-mă de întâlnire, am pregătit reportofonul...

Domnule primar, remarc frumusețea parcului și a spațiilor verzi, ori de câte ori ajung în orașul dumneavoastră.

Domnișoară Mihaela, așa după cum bine știu oamenii în mijlocul cărora trăiesc, eu din prima zi a mandatului meu am acordat o atenție specială spațiului verde. De atunci, de la primul meu mandat, din 2012, mi-am dorit să fac în așa fel ca orașul Recaş să aibă un parc demn de renumele său. Astfel că la scurt timp după preluarea primului mandat am modernizat din temelii acest obiectiv care, nu cred că îți amintești, arăta, cum am mai spus, ca un izlaz. Apoi, după cum bine ai remarcat, am continuat să amenajez alte parcuri și spații verzi, în paralel cu munca de plantare masivă a pomilor ornamentali și fructiferi.

Activitate pe care o continuăți anual.

Desigur, am continuat această activitate an de an, inclusiv în toamna anului 2018, dar și în primăvara acestui an.

Știți câți arbori ați plantat în perioada de când sunteți primar?

Am plantat aproximativ 2.500 de pomi fructiferi

și ornamentali, iar acolo unde a fost necesar am intervenit pentru completare cu alte 600 de bucăți.

Cum au apărut aceste „goluri”, în munca dumneavoastră de înfrumusețare a orașului?

Dacă pe cei atinși de secetă, ori ruși de îngheț, i-am înlocuit cu ușurință, pe cei ruși de oamenii răi, că altfel nu pot să le spun, i-am înlocuit cu inima strânsă. Chiar dușmani să-mi fie și tot nu se cade să se răzbune pe arbori.

Străzile Receașului arată și din acest punct al discuției noastre foarte frumos.

Mulțumesc pentru apreciere, dar mai este de lucru.

La ce vă gândiți?

La proiectul care vizează străzile Viei și Vinului, acolo unde lucrările sunt efectuate în proporție de 70% și pe care le doresc finalizate în toamna acestui an.

Termenul contractual de finalizare când este prevăzut?

Pe 31 decembrie 2019, dar, repet, doresc ca până în luna noiembrie să încheiem.

Vă doresc succes!

Îți mulțumesc!

Posta redacției

Cititorii ne întrebă, noi răspundem

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Doamna Marieta Gligor din orașul Recaş ne întreabă ce știm legat de „viitorul” pungilor de plastic? O informăm pe cititoarea noastră că de la 1 iulie 2019, Ministrul Mediului a anunțat că de luna viitoare vor fi taxate cu 15 bani bucata și pungile de plastic subțiri, cum ar fi cele de la raioanele de legume și fructe ale magazinelor sau cele în care cumpărăm de la piață, ceea ce ar putea aduce la bugetul statului peste 700 de milioane de lei. Aceasta, în speranța că oamenii vor fi descurajați să le mai folosească și că vor veni la cumpărături cu plase de acasă. În plus, oficialii promet că în curând vor elimina de pe piață toate produsele din plastic de tipul paharelor și tacâmurilor de unică folosință, precum și a casolețelor și caserolelor. Așadar, fie că te duci la cumpărături cu plase (dar nu din plastic), fie cu pungă din hârtie, iar dacă nu le ai la tine le cumperi din supermarket odată cu produsele, că... dacă ați avut bani pentru cumpărăturile făcute... mai aveți la voi câțiva lei și pentru pungile din plastic! Nu-i așa?

Rubrica școlii

Cum este corect – grape-fruit / grefruit / grep / grepfрут?

În limba română, acest neologism a fost adaptat, ortografiindu-se corect (potrivit DOOM, 2005) *grepfрут*, cu pluralul *grepfрутuri*, sau *grep*, cu pluralul *grefuri*. Orice altă formă - frecvent putându-se auzi și citi în variantele *grefuit*, *gref* - este considerată incorectă.

Așadar, se spune corect, de exemplu: *Un grepfрут pe zi este benefic pentru sănătate. Grefrutul are proprietăți terapeutice. Grefruturile sunt fructe foarte gustoase. Greful este fructul meu preferat.*

Pagină coordonată de
Mihaela ASTRENIE

„Îmi doresc, prin munca mea, să asigur tuturor locuitorilor servicii publice de o calitate cât mai bună!”

Viorel MĂRCUȚI - Primar al comunei Sânmihaiu Român

Cine spune că poporul nu are ținere de minte? Că-i uită pe cei care îi fac bine sau măcar i-au voit binele? Am văzut recent, la Sânmihaiu Român, la ieșirea din Sfânta Biserică, doi oameni privind lung și admirativ spre comună. Apoi le-am prins frânturi de vorbe frumoase legate de munca actualei administrații. Nu le consemnez aici, pentru că știu că domnului primar nu-i plac laudele, dar nu înseamnă că ele nu există. Carevasăzică, poporul nu-i uită pe cei care îi fac bine...

Domnule primar, vreau să vă adresez o întrebare mai inedită, ca să-i spun astfel...

Vă ascult.

Cum apreciați utilitatea camerelor video montate la intrarea în localități?

Sunt extrem de necesare, din foarte multe puncte de vedere. Și pentru că m-ați întrebat chiar de aceste camere de luat vederi, vreau să informez locuitorii comunei noastre că și noi intenționăm să montăm astfel de camere în perimetrul comunei.

La ce număr de camere v-ați gândit?

Pentru început, vom monta în jur de 35 de camere de luat vederi, pentru supravegherea traficului, dar mai ales pentru creșterea siguranței locuitorilor comunei, fără a uita că îmi doresc să finalizăm și un număr mare de podețe și trotuare, în localitatea Utvin, iar pe drumurile noastre să îmbunătățim calitatea iluminatului public, cu becuri cu led.

Când am venit la dumneavoastră, am admirat încă o dată clădirea grădiniței și vă mărturisesc că m-am gândit la bucuria celor mici atunci când s-au văzut într-o casă frumoasă.

Da, grădinița este finalizată de mai bine de un an, dar noi vom începe construcția unei noi grădinițe.

Cu ce program?

Cu program prelungit.

Cu ce fonduri veți începe construcția acestei noi grădinițe?

Cu fonduri europene.

În ce localitate veți construi această clădire?

În satul Utvin. O vom construi în curtea aflată la vechea grădiniță, care și ea își va păstra utilitatea, servind prin spațiile sale actuale ca săli de clasă.

Domnule primar...

Iartă-mă, țin să consemnez că tot la Utvin, vom finaliza și construcția unui after school.

Cu drumurile?

Vom continua reparațiile acolo unde se impun, vom mai avea și intervenții de pietruire.

Domnule primar, mi-ați vorbit despre atâtea pepiniere de învățământ, încât vă întreb: chiar crește atât de repede numărul copiilor în comuna dumneavoastră?

Înainte să îți răspund la întrebare, vreau să amintesc și de lucrările pe care le efectuăm la două săli de clasă la școala din Sânmihaiu Român.

Pe care le veți finaliza în ce lună?

Cu siguranță vor fi gata la începutul anului școlar.

Revin la întrebarea privind numărul locuitorilor, al copiilor.

Da, să știi că localitatea noastră a devenit tot mai atractivă pentru oamenii care locuiesc în Timișoara și nu numai, oameni care doresc să se așeze într-un loc mai puțin poluat. Și când spun „mai puțin poluat”, mă gândesc desigur și la poluarea fonică. Și eu îmi doresc, prin munca mea, să asigur tuturor locuitorilor servicii publice de o calitate cât mai bună.

Serviciile pe care dumneavoastră le oferiți cetățenilor cer investiții costisitoare, nu?

Desigur, orice proiect pe care dorim să-l derulăm în folosul cetățenilor, presupune o finanțare solidă și, ajunși aici cu discuția noastră, vreau să-ți spun că fără atragerea de fonduri europene care, este drept, cere multă muncă, pricepere și răbdare, nu am fi reușit să definitivăm multe din proiectele noastre. Nu am fi putut să le implementăm, unele din ele fiind de mare anvergură.

Poșta redacției

Doamna Emilia Brândescu, din comuna Sânmihaiu Român, ne întreabă ce îi putem spune privind „Clauza de confidențialitate”? Stimată doamnă, clauza impune obligația de a nu transmite date sau informații aflate la locul de muncă, obligație valabilă și în timpul contractului, și după ce se termină acel raport de muncă.

Cititorii ne întrebă, noi răspundem

Nerespectarea ei poate duce la obligarea salariatului la plata unor despăgubiri, uneori substanțiale, în funcție de ce date sau informații au fost divulgate și cum afectează ele activitatea acelei companii.

Putem găsi astfel de clauze, cu caracter general, aplicabile

majorității salariaților, în chiar regulamentele interne sau în contractele colective de muncă. În contractele de muncă, astfel de clauze pot fi mai specifice. Confidențialitatea mai poate fi impusă și prin contracte separate.

„Ruga este sărbătoarea Bisericii și bucuria cea mare a oamenilor!”

Daniel-Florin FLOREA - Primar al comunei Checea

C

hiar dacă n-aș ști că e zi de sărbătoare la Checea și tot mi-aș fi dat seama după felul aparte în care s-a gătit satul și oamenii. Este greu de descris admirabila pregătire asigurată de conducerea primăriei, dar mai ales bucuria locuitorilor și a goștilor lor. Din acest motiv, am lăsat imaginile să vorbească în locul meu, consemnând doar faptul că tânărul primar al comunei, domnul Florea Daniel-Florin a ținut să mă asigure că: „Ruga este sărbătoarea Bisericii și bucuria cea mare a oamenilor. Sunt mulțumit atunci când văd buna înțelegere dintre oamenii comunei mele și îmi doresc să continui să înfăptuiesc cât mai multe proiecte pentru ei.”

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

Recunoștință săvârșineană

Un om între oameni

În căutarea sa febrilă de a renaște omul, dascălul înfiază copilul cu candoarea și gingășia unei mame, cu tenacitatea și perseverența unui antrenor emerit, cu măiestria unui mare artist, cu sensibilitatea unui mare poet și cu dragostea infinită a unui mare duhovnic. - Gheorghe Constantin Nistoroiu

Cuvintele m-au impresionat profund, m-au făcut să-mi aduc aminte de copilărie, de anii de școală, m-au determinat să privesc trecutul - de unde am plecat și prezentul - unde am ajuns. Nicio altă profesie, pentru mine, nu este mai sacră decât aceea de dascăl. Oricât ne-am strădui să înfățișăm în cuvinte personalitatea cuiva, nu vom reuși niciodată. Voi încerca să evoc figura profesorului meu de matematică, Stanciu Cornel.

Domnul profesor Stanciu Cornel Ionel s-a născut la 8 martie 1948 în Temeșești, sat ce aparține comunei Săvârșin, din părinții Eftimie și Madina.

După terminarea claselor primare în satul natal, învață la Săvârșin, urmând apoi cursurile Liceului Teoretic din Ilia. În 1971 a absolvit Facultatea de Matematică - Mecanică a Universității din Timișoara.

Cu data de 01.09.1971 își începe activitatea didactică ca profesor de matematică, la Școala Generală Sepreuş. În perioada 1972-1979 îl găsim profesor la Școala Generală Căpâlnaş. A funcționat un an (1979-1980) ca profesor la Școala Ajutătoare Macea, apoi s-a transferat la Școala Generală din Săvârșin, unde a rămas până în anul 2010.

La 29 iulie s-a căsătorit cu ing. Olariu Aurelia

din localitatea Bethausen, județul Timiș, având doi copii, Adrian și Cristian, cel mare călcându-i pe urme, fiind profesor de matematică și informatică.

În 1980 a obținut Gradul II în învățământ.

În perioada 1997-2003, pe lângă activitatea de profesor, a îndeplinit și funcția de director al Liceului Teoretic Săvârșin, dovedindu-se un bun organizator, fiind apreciat și iubit de colegi datorită firii vesele și deschise. Ca profesor, a desfășurat activități în cadrul Cercului de matematică, a pregătit elevi pentru Olimpiadele școlare, a educat generații care au ajuns oameni de seamă ce fac cinste comunei noastre.

În cadrul Căminului Cultural a fost operator la cinematograful reușind, prin filmele difuzate, să atragă tineretul la activități culturale-educative.

Colegii de clasă și de catedră spun „că a fost un elev bun, sârguincios, cu înclinații spre matematică. A fost preocupat de perfecționarea sa permanentă, de educația elevilor și de buna lor pregătire.” A apărut interesele comunei în calitate de consilier județean.

Iubitor de frumos, a pictat icoane pe sticlă și a scris literatură științifico-fantastică.

Se stinge în toamna lui 2012 după o grea suferință de doi ani. Omul a fost frânt, dar nu și profesorul. Stanciu Cornel a rămas în sufletele celor care l-au cunoscut ca o ICOANĂ.

Datorită faptului că este apreciat în comună, Primăria din Săvârșin a propus ca strada pe care a locuit să-i poarte numele.

Tineri poeți ai comunel noastre

Eu nu sunt sfânt

Eduard MICLOȘ - cls. a XI-a A

Eu nu sunt sfânt să fac escală
pe scânteii de soare,
să cern ocean din valul meu,
biblie din condei;
nu vin la voi în chip de stea,
ori nopți de vară-n șoapte...
și nici iubind primăvărat
nu vin, iubirii mei.
Eu nu sunt sfânt;
dacă aș fi,
aș face clipă veacul,
aș face om nemuritor
și sămbure păcatul.
Aș desprimăvăra o muză;
focul unui astru
l-aș stinge în nimicnicia unui cer albastru.
Eu nu sunt sfânt să pot ciopli
din lemn un chip,
din dor amor,
iar apa eu nu o preschimb în vinul străveziu;
precum nici pâinea n-o frământ spre-a
plăsmui un trup.
Eu nu sunt sfânt,
preasfinții mei -
și nici n-aș vrea să fiu.

Posta redacției

Cititorii ne întrebă, noi răspundem

Jur. Aurel MIHUȚ

Domnul Mihai Rădulescu din comuna Săvârșin ne întrebă ce să înțeleagă prin „temperaturi exterioare” și ce obligații au angajatorii în astfel de cazuri? Îi răspundem domnului Rădulescu, că „temperaturi extreme” înseamnă temperaturile exterioare ale aerului, care: depășesc +37°C sau, corelate cu condiții de umiditate mare, pot fi echivalente cu acest nivel; scad sub -20°C sau, corelate cu condiții de vânt intens, pot fi echivalente cu acest nivel. Iar pentru asigurarea protecției persoanelor încadrate în muncă în perioadele în care, datorită condițiilor meteorologice nefavorabile, se înregistrează temperaturi extreme, angajatorii sunt obligați să aplice următoarele măsuri: reducerea intensității și ritmului activităților fizice; asigurarea ventilației la locurile de muncă; alternarea efortului dinamic cu cel static; alternarea perioadelor de lucru cu perioadele de repaus în locuri umbrite, cu curenți de aer. Totodată, pentru menținerea stării de sănătate a angajaților, asigurarea apei minerale adecvate a câte 2-4 litri/persoană/schimb. Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 15.000.000 lei la 25.000.000 lei încălcarea reglementărilor de mai sus, dacă faptele nu au fost săvârșite în astfel de condiții încât să fie considerate, potrivit legii penale, infracțiuni. Constatarea și sancționarea contravențiilor se fac de către organele de control ale Inspecției Muncii.

„Agenda digitală „Banatul” va revoluționa, în sens pozitiv, relația dintre primării și cetățeni”

Emil Nicolae OTLĂCAN - Primar al comunei Fântânele

Totul e verde în drumul care cotește la ieșirea din Arad spre Fântânele. Întinderile sunt acoperite cu o pânză verde palidă încă în mijlocul verii, subțire ca marama de borangic. Brusc îmi amintesc uitatele versuri ale lui Depărățeanu: „Mie dați-mi valea verde, / Unde-și pierde / Omul negrele gândiri, / Unde uiți de infamia / Și sclavia / Auritelor zidiri.” Pe acest bogat pământ transilvan, unde boii nu au fost niciodată arâniți numai cu paie stropite cu apă sărată, se simte încă umbra educațională a bătrânului imperiu austriac. Cine a spus că poporul nu are finere de minte s-a înșelat. Am intrat în comună. Frumoasă și bine gospodărită de un primar, despre care Vasile Todî mi-a spus că „este un bărbat de da și de nu, un om educat să moară la locul și pe vorba lui”. De domnul Otlăcan vorbesc.

Domnule primar, dacă ați întocmi o listă de investiții a anului în curs pentru comuna dumneavoastră, cu ce ați începe?

Întâi, așa cum am mai spus, cu extinderea rețelei de apă și apă uzată în zonele noi de locuințe.

O investiție în valoare de...

În valoare de 5.667.645,04 lei.

Și ați continua cu ce?

Aș continua cu realizarea și dotarea Școlii Generale din Fântânele, apoi aș consemna efortul depus pentru construirea drumurilor publice în interiorul localității reședință de comună, fără a uita de alimentarea cu apă potabilă pentru localitatea Tisa Nouă.

În plan educațional?

După ce am amintit de școală, aș trece în plan educațional, ca să spun astfel, construirea și dotarea Căminului Cultural din Fântânele, precum și modernizarea căilor de acces la obiectivul de patrimoniu cultural reprezentat de Biserica Romano-Catolică din centrul de comună.

Dintre serviciile întocmite, dacă ele există desigur, pe care ați dori să le consemnăm?

Cum să nu existe?! Aici aș dori să consemnez, pentru cititorii interesați de activitatea noastră, de serviciul de întocmire a Studiului de fezabilitate

Extindere rețele de gaz în localitatea Tisa Nouă, a serviciului de întocmire a Studiului de fezabilitate Extindere rețele electrice în localitatea Fântânele, a serviciului de proiectare și execuție Garaj auto-special PSI, tot în localitatea Fântânele, precum și a serviciului de proiectare și reabilitare a Școlii Primare în localitatea Fântânele.

Știu că ați participat recent la întâlnirea „Asociației Primăriilor din Banatul Istoric”, acolo unde s-a prezentat, în premieră națională, Agenda digitală „Banatul”, prima aplicație mobilă din România care pune la dispoziția primăriilor, gratuit, o modalitate modernă și rapidă de informare a cetățenilor din vestul țării.

Adevărat. Și am spus acolo că Agenda digitală „Banatul” va revoluționa, în sens pozitiv, relația dintre primării și cetățeni.

Mă bucur. Ce aș putea afla privind capitolul achiziții?

Aici ne-am dovedit interesul pentru achiziționarea unui motoburgiu și a unei hote necesare Căminului Cultural din localitatea Tisa Nouă.

Domnule primar, vă mulțumesc pentru deja cunoscuta dumneavoastră amabilitate!

Cu multă plăcere!

Rubrica bisericii

Universalitatea sacrificiilor

† TIMOTEI, Arhiepiscop al Aradului

Teorie religioasă consemnează ca act al comuniunii între pământ și cer, universalitatea sacrificiilor aduse de către oameni. Sacrificiul apare ca prima, aproape generală, mai importantă și mai veche expresie a adorației religioase. În centrul concepției despre sacrificiu în Legea Veche stă ideea de expiațiune internă sau ispășire, care se manifestă prin acela ce se aduce din partea omului și se oferă lui Dumnezeu pentru iertarea păcatelor și îndreptare. În fapt, sacrificiul adevărat s-ar înțelege al propriei persoane, istoria înregistrând și sacrificii umane, chiar Vechiul Testament amintind, fără a-l susține, pe cel al fiicei lui Iftae, făgăduită ca mulțumire dacă el va obține victoria asupra vrăjmașului.

Din albumul cu poze al primăriei

19 iunie 2019, în „Sala Multifuncțională” a Consiliului Județean Timiș, domnul primar Nicolae Emil Otlăcan vorbind colegilor săi din cadrul „Asociației Primăriilor din Banatul Istoric” despre Agenda Digitală „Banatul”, un produs 100% „made in Banat”, aplicație ce va fi în curând disponibilă, în mod gratuit, și pe telefoanele mobile ale locuitorilor comunei Fântânele.

Pagină coordonată de Mihaela ASTRENIE

„Am reușit să atrag 1.200.000 de euro pentru a aduce apă în satele Remetea Pogănici, Valea Mare și Duleu!”

Ioan BORDUZ - Primar al comunei Fârlug

L-am întâlnit pe domnul primar la recenta întrunire a „Asociației Primarilor din Banatul Istoric”, instituție a cărei vicepreședinte este. L-am rugat să-mi acorde un scurt interviu și, îndată după sfârșitul ședinței, și-a amintit chemându-mă politicos să stăm de vorbă. Îi mulțumesc!

De această dată, vreau să aflu de la dumneavoastră date noi privind alimentarea cu apă a comunei Fârlug. Vă ascult, domnule primar.

Mihaela, dar tu mă iei tare de tot, că mă și sperii.

Nu vă speriați dumneavoastră de dușmani, dar de prieteni...

Mulțumesc. Ce să spun, după cum am mai afirmat, în anul care a trecut anunțam cu voce tare că am reușit să atrag 1.200.000 de euro, pentru a aduce apă în satele Remetea Pogănici, Valea Mare și Duleu.

Am auzit și eu și a apărut vreo problemă?

Măi, să știi că da. Am avut o problemă generată de faptul că am închiriat, conform legii, repet, conform legii, unei persoane, în urmă cu doi ani, suprafața de teren din Remetea Pogănici, locul unde urmează să fie montate pompele.

Pe ce perioadă?

Pe o perioadă de șapte ani. Și persoana respectivă a declarat suprafața pe agromediu. O problemă pe care am rezolvat-o extrem de rapid, în urmă cu o lună de zile găsind înțelegere, și doresc pe această cale să-i mulțumesc doamnei director a Direcției Agricole Caraș-Severin, pentru sprijinul acordat prin scoaterea din perimetrul agricol a unei mici suprafețe de teren, astfel încât, până la sfârșitul acestui an, cele trei sate

amintite vor beneficia de apă curentă în gospodăriile locuitorilor lor.

În acest caz va fi nevoie de licitație?

Să știi că nu, în acest caz legea ne permite din acest punct de vedere să nu organizăm nici o licitație.

De ce?

Pentru faptul că până la 100.000 de euro orice lucrare poate fi atribuită în mod direct.

Este adevărat că în domeniul construcțiilor, firmele cu prețuri mici fac și lucrări de slabă calitate?

Am discutat problema asta de foarte multe ori cu diverse cadre de decizie chiar de la nivel guvernamental. Păi, dacă primești 1.000.000 de euro de la Comunitatea Europeană pentru infrastructură rutieră și tu îl atribui pentru lucru cu 500.000 de euro mai poate fi făcută lucrarea la același nivel de performanță?

Nu.

Și atunci e inutil să ne mirăm că se strică drumul.

Ce e de făcut?

Dragă Mihaela, dacă nu se schimbă legislația, vor fi în continuare probleme în acest sens. Vom pierde, cum spune românul, prostește.

Haideți să ne întoarcem puțin mai lângă apă întrebându-vă dacă oamenii se vor racorda la rețea?

Da, chiar dacă până acum își făceau tot felul de socoteli, acum oamenii au înțeles că în locul hidroforului e de preferat conectarea la rețea.

Poezia de ținut minte Dar nu-i nimeni

Mircea MICU

Șade mama și veghează
Pe un scaun, lângă foc.
Și oftând, rememorează
Viața ei fără noroc.

Cum se mai scumiră anii,
Zilele cum s-au mai dus,
Însoțind în golul zării
Zborul berzelor de sus.

Stele strălucesc departe
Tremurând pe bolta vastă.
Prins de grea singurătate
Bate vișinu-n fereastră.

Se ridică iute mama
Și deschide ușa larg
Dar nu-i nimeni. În fântână
Pică stele și se sparg.

Poșta redacției

Elevii ne întrebă, noi răspundem

Elevul Mihai Jurma, din comuna Fârlug, ar dori să afle mai multe informații despre cratimă, întrebându-ne în ce situații se folosește corect cratima? Dragă Mihai, cratima este semnul ortografic cu cele mai multe funcții din limba română, adesea mai dificil de înțeles de către elevi. Totuși, cu explicații și exemple pe înțelesul lor, copiii vor învăța odată pentru totdeauna cum și când se folosește corect cratima, fapt care le va fi de folos întreaga viață.

Cratima are caracter permanent sau accidental. Ea se folosește între cuvinte, în interiorul cuvintelor, precum și în interiorul unor abrevieri. Cratima se folosește și la scrierea cuvintelor compuse, cum ar fi: drum-de-fier, floarea-soarelui, argint-viu etc. Cratima leagă adjective posesive de substantive determinând grade de rudenie sau de relație socială, cum ar fi: maică-mea, vecină-ta, bunică-mii, taică-tău, maică-mii, bătrănu-său, nevastă-mii. Dar cratima se mai folosește și în propoziție, atunci când un cuvânt repetat formează o unitate. De exemplu: „Gânduri-gânduri trec prin mintea mea.”

Dacă vei considera mulțumitor răspunsul meu, mai aștept întrebări și pentru alte nedumeriri ale tale.

„Invit toți locuitorii Țării Banatului să descarce pe telefon, gratuit, aplicația Banatul!”

Ilie SUCIU - Primar al comunei Lenauheim

A propierea de satul poetului Lenau mă face să simt, netrăita de mine, viața pașnică de odinioară, viață trăită de oamenii acestor locuri. Și astfel, simt că mi-aș dori să fi cunoscut acea lume pașnică, ce-și trăia viața în visări toropite, molcome și desfătătoare.

Domnule primar, vă reîntâlnesc, iată, la scurt timp după întrunirea membrilor „Asociației Primarilor din Banatul Istoric”, întrunire ce a avut loc în „Sala Multifuncțională” a Consiliului Județean Timiș. Aș dori, atât pentru cititorii noștri din Lenauheim, cât și pentru cei din alte localități, să ne spuneți câteva cuvinte despre acea adunare.

Dragă Mihaela, după cum știi, în luna care a trecut, „Asociația Primarilor din Banatul Istoric” a lansat o inedită aplicație, singura din țară la această oră, prin care primăriile, și nu numai ele, vor avea o legătură permanentă și extrem de rapidă cu toți locuitorii.

Când spuneți: „și nu numai ele”, la ce vă mai referiți?

Mă refer la toate instituțiile de pe raza unei localități, cum ar fi: școlile, cabinetele medicale, biserica etc.

Ați fost foarte mulți primari, după cum am văzut, prezenți la acea lansare de aplicație.

Este firesc și cu acest prilej invit toți locuitorii Țării Banatului să descarce pe telefon, gratuit, aplicația „Banatul”.

Mai concret, ce înseamnă această aplicație?

Aplicația de care vorbim reprezintă cel mai rapid, cel mai eficient și cel mai modern mijloc de informare a cetățenilor din vestul țării.

Domnule primar, despre acest mijloc atât de eficient, de modern și de util, se spune că va revoluționa relația instituție-cetățean. Este adevărat?

Desigur! Mihaela, hai să ne întoarcem puțin în istorie și să vedem cum a evoluat transmiterea informației, de la bază către populație.

Interesantă incursiune. Vă ascult.

La început se practica transmiterea știrilor din om în om, cu mari șanse de a ajunge foarte repede deformată, apoi s-a trecut la tobă, fiecare așezare cu toboșarul ei, după un timp s-au folosit stațiile de amplificare, care știm ce zgomot infernal fac și nu în ultimul rând, mai aproape de noi, s-a trecut la informarea populației cu ajutorul presei scrise. Ei, din această lună, primăriile vor putea să-și informeze toți locuitorii cu ajutorul telefonului mobil, telefon care le va semnaliza sonor tuturor cetățenilor, în timp real, orice înștiințare de interes, venită din partea administrațiilor. La început se vor bucura de această aplicație, numită „Banatul”, cei a căror telefoane operează în sistemul Android, dar în viitor aplicația va putea fi utilizată în orice sistem.

Gratuit, domnule primar?

Da, utilizarea aplicației „Banatul” este gratuită, atât pentru primării, cât și pentru cetățeni!

Cum ați ajuns la această aplicație?

Ei, e o poveste mai lungă și cu alt prilej am să-ți spun cum s-a născut această adevărată „Agendă Digitală”, numită atât de frumos: Banatul !

Asociația Primarilor din Banatul Istoric

Agenda Digitală Banatul 2020

Aplicația mobilă Banatul

Google Play | App Store

www.revistabanatul.ro

Din albumul cu poze al primăriei

CONSILIUL JUDEȚEAN TIMIȘ

Domnul primar Ilie Suciul alături de colegii săi, din patru județe, la lansarea aplicației Banatul.

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

„Fiască recunoștință pentru felul în care am fost primit de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit”

Ioan NEGREI - Primar al comunei Vinga

Așteptându-l pe domnul primar să iasă din Reședința Mitropolitană, mă gândesc la frumusețea comunei sale, acolo unde odată lumea mai știa și avea și timpul să stea în pridvorul unei căsuțe de la țară, cu fața spre livadă, în timp ce o ploaie îmbelșugată de vară foșnea prin frunzișul copacilor și apoi luneca spre pământ în pâraiașe încântătoare, aducând cu murmurul ei o amorțeală dulce în suflet, în timp ce curcubeul se strecura pe nesimțite de după copaci și arunca de sus, din arcul lui pe jumătate frânt, strălucirea lăptoasă a celor șapte culori ale sale. Ce vremuri...

Domnule primar, v-am așteptat, după cum vedeți, în dreptul Reședinței Mitropolitane, cu dorința ca înainte de a pleca spre casă să-mi spuneți ce impresie vă stăpânește la capătul acestei întâlniri?

De mare bucurie sufletească, de onoare și de fiască recunoștință pentru felul în care am fost primit de Înaltpreasfințitul Părinte Mitropolit, care m-a asigurat, la sfârșitul întâlnirii, de prezența Înaltpreasfințitei Sale în comuna noastră.

Apropo de comună, ce îmi puteți spune, așa grăbit cum sunteți acum?

Vreau să asigur toți locuitorii comunei că în acest an vom continua să lucrăm la dezvoltarea comunei Vinga, atât prin fonduri proprii, cât și cu cele europene și naționale, fără a uita sprijinul pe

care îl primim din partea Consiliului Județean Arad.

Deci se derulează corespunzător proiectele?

Așa cum am mai spus, am pus în practică până acum toate proiectele pe care le-am prevăzut legate de bunul mers al comunei, astfel că și în acest an, tot ceea ce a fost prevăzut ca investiție se va realiza. Pentru că e bine să știi, că atâta vreme cât există unitate și bună înțelegere, atunci și comuna Vinga se va dezvolta așa cum ne dorim cu toții, spre binele urmașilor noștri. Nutresc ferma convingere că prin seriozitate și corectitudine putem progresa cu fiecare an.

Domnule primar, vă mulțumesc.

Și eu vă mulțumesc, așteptându-vă la noi, mai ales în ziua când Părintele Mitropolit Ioan ne va cinsti așezarea.

Din agenda primăriei

La mijlocul lunii trecute, primarul comunei Vinga, domnul Ioan Negrei, a făcut o vizită Înaltpreasfințitei Sale Ioan, Mitropolitul Banatului. Primit la Reședința Mitropolitană din Timișoara, domnul primar Ioan Negrei, a adresat Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit, atât în numele său, cât și al tuturor locuitorilor comunei Vinga, sincere urări de sănătate și viață lungă.

Cu acest prilej, domnul primar a prezentat Chiriarhului, invitația de a vizita comuna Vinga la o dată agreată de Înaltpreasfinția Sa. Mulțumind pentru urări și invitație, Părintele Mitropolit a dat ferme asigurări că va onora această invitație până la începutul toamnei acestui an.

Posta redacției

Cititorii ne întrebă, noi răspundem

Prof. univ. dr. Aurel MIHUȚ

Domnul Ion Niculescu, din comuna Vinga, ne întreabă ce îi putem spune legat de pensia de urmaș? Îi comunicăm cititorului nostru că au dreptul la pensia de urmaș, dacă susținătorul decedat era pensionar sau îndeplinea condițiile pentru obținerea unei pensii, următorii:

Copiii - până la vârsta de 16 ani; dacă își continuă studiile până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 26 de ani; pe toată durata invalidității de orice grad, dacă aceasta s-a ivit în perioada în care se aflau în una dintre situațiile prevăzute mai sus.

Soțul supraviețuitor - la împlinirea vârstei-standard de pensionare, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin 15 ani. Dacă durata căsătoriei a fost mai mică de 15 ani, dar de cel puțin 10 ani, cuantumul pensiei de urmaș convenit se diminuează cu 0,5% pentru fiecare lună, respectiv cu 6% pentru fiecare an de căsătorie în minus.

Indiferent de vârstă, pe perioada în care este invalid de gradul I sau II, dacă durata căsătoriei a fost de cel puțin 1 an.

Indiferent de vârstă și de durata căsătoriei, dacă decesul soțului susținător s-a produs ca urmare a unui accident de muncă sau a unei boli profesionale și dacă nu realizează venituri lunare dintr-o activitate profesională, pentru care asigurarea este obligatorie ori dacă acestea sunt mai mici de 35% din caștigul salarial mediu brut

Cuquantumul pensiei de urmaș, în cazul orfanilor de ambii părinți, se stabilește prin însumarea drepturilor de pensie de urmaș, calculate după fiecare părinte.

„Primarul dumneavoastră, domnul Ilie Cheșa, este vrednic de această înaltă distincție!”

Vasile TODI - Președinte al Uniunii Jurnaliștilor din Banatul Istoric

În Duminica întâi după Rusalii, duminică a Tuturor Sfinților, în Localitatea Secusigiu a avut loc „Întâlnirea fiilor satului”, eveniment organizat de Primăria Comunei Secusigiu în colaborare cu Parohia Ortodoxă Secusigiu, în cadrul „Zilelor Comunei”. Astfel, la invitația domnului primar Ilie Cheșa și a preotului paroh Horia Ștefan, și-n acest an au venit în satul natal cei care au plecat din localitate în alte zone ale țării, precum și un mare număr de invitați. Cu acest prilej, fiii satului, împreună cu invitații, s-au adunat în biserica parohială cu hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, unde au participat la Slujba Utreniei și a Sfintei Liturghii săvârșite de un sobor de preoți.

Apoi, la ceasul înserării, locuitorii comunei, fiii ei reînțorși și oaspeții, au fost prezenți pe platoul gătit de sărbătoare din fața primăriei, acolo unde au prezentat deosebite momente artistice Ansamblul Folcloric „Sorocul” din Secusigiu, coordonat de Florentin Bănățean și Denisa Burduja, Ansamblul „Bihorul”, coordonat de maestru coregraf Ioan Silaghi și Ansamblul „Kud-Sloga” din Felnac. Le-au urmat apoi cunoscuți artiști din localitate și interpreți invitați, în prezentarea caldă a doamnei Nicoleta Pavel.

La manifestare, a fost prezentă și o delegație a

„Asociației Primarilor din Banatul Istoric”, din care au făcut parte domnul Ilie Todașcă, vicepreședintele instituției, Romulus Gal, secretarul asociației și scriitorul Vasile Todi.

Cu acest prilej, în prezența unei numeroase asistențe, domnului Vasile Todi i-a revenit onoarea de a înmâna domnului primar Ilie Cheșa cea mai înaltă distincție a instituției: „Titlul de Primar al Banatului istoric cu Placheta de Excelență”.

În cuvântul său, ce a precedat acordarea titlului, domnul Vasile Todi a spus: „Este o onoare și o bucurie să mă aflu în această comună frumoasă, condusă de un primar destoinic și gospodar. Primarul dumneavoastră, care este și membru fondator al „Asociației Primarilor din Banatul Istoric”,

a dovedit, prin tot ceea ce a făcut pentru comuna dumneavoastră și a lui, firește, precum și prin proiectele sale de viitor, că este vrednic de această înaltă distincție, conferită, după cum se află scris, «ca semn al prețuirii și al înaltei aprecieri pe care o avem pentru serviciul dumneavoastră nobil pus în slujba creșterii prestigiului comunei Secusigiu, a vocației și demnității sale spirituale.»

Onorându-l pe dânsul, vă asigur de toată prețuirea mea și pe dumneavoastră, vrednici urmași ai secusigenilor de odinioară.”

Pagină realizată de Mihaela ASTRENIE

Balul portului popular, ediția a VII-a, Voiteg, 2019

„Un popor care-si uita tradițiile este un popor sortit la piere.”

În data de 21 iunie 2019, la Voiteg a avut loc Balul Portului Popular.

Pentru a promova portul nostru popular, dar și pentru ca noua generație să nu uite obiceiurile și tradițiile străbune, în data de 21 iunie 2019, Primăria Voiteg, Școala Gimnazială Voiteg, Asociația pentru Cultură și Tradiție Voiteg (reprezentată prin președintele său, d-na economist Carmen Cazan) în parteneriat cu Consiliul Județean Timiș și Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș au organizat a VII-a ediție a „Balului Portului Popular”.

Proiectul de față, finanțat de Consiliul Județean Timiș și Centrul de Cultură și Artă Timiș, a vizat reînvierea și revigorarea tradițiilor voitegene și a vieții culturale la nivelul comunei, prin organizarea unui amplu program cultural-artistic prezentat de ansambluri folclorice din zona de câmpie și de munte a Banatului.

Copii minunați, sub îndrumarea unor instructori coregrafi de excepție, Stela Anghel - instructor

coregraf al Ansamblului Voitegeana și Bănlogeana din Banloc, Manuela Dumbravă - instructor coregraf al ansamblului „Mlădițe Bănățene” ai Centrului de cultură și Artă Timiș, Doru David, instructor coregraf al ansamblului „Laleaua Pestriță” din Nitchidorf, Tavi Peptănar și Ilie Ciurcia din Caraș-Severin, instructori coregrafi la ansamblul „Satul meu” din Ramna, Cătălin Voicu - instructor coregraf al ansamblului din Birda, Sulti Letiția - prof. instructor

la ansamblul Tolvăgeana din Livezile, Stoica Crinela - prof. instructor la Școala „Martin Suboni” din Jebel, au prezentat tradițiile și obiceiurile locurilor de unde provin.

A fost un regal al dansului și costumului popular, după care orchestra condusă de domnul Radu Cuciureanu (care este și corepetitor al ansamblului Voitegeana) și îndrăgita noastră solistă vocală Bianca Braun au adus frumusețea cântecului popular bănățean pe scena Voitegului pentru oamenii iubitori de frumos.

*Pagină realizată de
prof. Camelia FOGAȘ*

„Zadarnic așezi furca femeii în rastelul muzeului!”

Vasile TODI

Domnule Vasile Todi, vă propun să ne așezăm pe prispă și să ne dăm osteneala în a vedea departe. Cum se împacă tradiția cu ceea ce se întâmplă în și cu satele noastre la ora de față?

Dacă tot mă intervievezi despre sat în prispa unei case țărănești, am să-ți răspund moromețian: „Păi, nu se împacă!”. Domnule Jichița, chiar dacă ne mai păstrăm ceva din datini și obiceiuri, din nefericire, la noi, la români, singura tradiție care se păstrează cu osârdie este aceea a lipsei de caracter. În satele noastre, în țarinile lor, nu mai vezi azi, și este bine că este așa, oamenii lăsându-se cu toată greutatea trupurilor stoarse de vlagă pe coarnele plugului. Dar nici nu mai poți vedea noblețea odihnind în sufletul țaranului.

Unii deplâng schimbarea la față a satului, de parcă și-ar dori ca oamenii aceștia să locuiască precum într-un muzeu. Cum comentați această schimbare și atitudine a unora de a vedea satul în cheia tradițională, moștenită din străbuni?

Desuetă și ridicolă deopotrivă. Inutilă fără tăgadă. De ce să deplângi, când nu faci nimic pentru a decela răul. La abhazi, de pildă, exista un obicei unic în istoria omenirii: chiar dacă societatea abhază era foarte ierarhizată, condusă de o nobilime ereditară, pentru a întări legăturile dintre oameni indiferent de statutul lor, copii nobililor creșteau de regulă în familiile țăranilor săraci, iar copiii țăranilor erau crescuți în belșug în familiile nobililor. Astfel, la maturitate, tinerii cunoșteau pe pielea lor ce înseamnă sărăcia, dacă erau din familii bogate, respectiv bogăția, dacă erau din familii sărmene. Astfel, abhazii se ajutau mai apoi în viață într-un fel firesc și natural, să-și păstreze prin ambele păături sociale, respectul pentru tradiție. Sau ia cazul Franței care și-a serbat ziua de naștere cu o lozincă extraordinară: „Franța rurală și eternă”, și toată Franța a fost fascinată de această formulare, în asemenea măsură încât autoritățile au făcut să traverseze toată țara o față de masă în carouri alb-roșu, decorată cu mâncare tradițională franceză.

În unele localități, precum la Bucovăț de pildă, dar și în alte locuri, autoritățile locale înființează muzee pentru a păstra lucrurile la care satul începe să renunțe; și nu de ieri, de alaltăieri, ci încă din urmă cu mai bine de o sută de ani. Încurajați acest demers? Pare de-a dreptul sibilinic, gestul păstrător de tradiții, obiceiuri, ritualuri.

Domnule Jichița, nu pot privi criptic această preocupare, dar degeaba-i păstrezi țaranului izmenele, dacă nu-i mai auzi fluieratul cu care își îndeamnă vitele în zori spre poarta gospodăriei să iasă în drumul văcarului. Zadarnic așezi furca

femeii în rastelul muzeului, dacă nu simți în nări sudoarea fetei în vipia amiezii la întorsul fânului. Îmbătătoarea ei mireasmă feciorelnică.

Este tradiția sufocată de modernitate privind manelizarea vieții de la țară?

Desigur! Dar ce tradiție să mai păstreze, cum bine ați spus, „omul satelor”, când el, nemaiascultând cititul ziarului la fierăria lui Iocan, necum în căldura casei lui, cască urechile la toate prostiile televizate și belește ochii la toate curvele, ca să nu le spun prostituate, pentru a mă păstra în parametrii tradiției, ajunsse peste noapte „vedete naționale”?

Există și tradiții urbane, deși noi ne-am obișnuit să asociem tradiția cu satul?

Nu cred că există tradiții urbane, există mai degrabă deprinderi urbane, rușinoase desigur, dar tradiții? Păi noi am uitat să fim țărani, când să fi învățat să fim orașeni? Adevărații orașeni s-au stins demult în pușcăriile comuniste. Noi, vorba cuiva, trăim la oraș ca-n mahalale uriașe. Tradiția urbană este un fals precum palatele aristocrației noastre. Am citit undeva că stâlpii Palatului Ghica de pe Calea Victoriei, care susțineau tavanele pictate ale palatului și păreau tuturor ca fiind de marmură roz, de marmură verde, ori liliachie, erau de fapt din ipsos, asemenea și scările. Tradiții urbane? Tradiția minciunii!

Ce s-a schimbat de când Rebreanu a spus că suntem un neam de țărani?

Nimic. Cruzimea, josnicia, omorurile, violurile și spânzurările întâlnite des la Rebreanu sunt existente și azi în viața locuitorilor din mediul sătesc. Și îi numesc astfel pentru că ei s-au îndepărtat, fără voia lor, de acel mod de viață, în care s-ar fi putut regăsi azi ca țărani.

Descendenții țăranilor de altădată, plecați la oraș, duc cu ei spiritul satului, îl plantează în civilizația urbană? Ne oferiți câteva exemple de trăire rurală împletită cu obiceiuri ale orașenilor?

Nemunca! Domnule, are dreptate bătrânul Săraru atunci când spune că la acest popor fibra morală s-a stricat și s-a degradat până la formele ei cele mai jalnice. Și ca să argumentez, îți spun o anecdotă pe care maestrul Săraru i-a spus-o lui Ceaușescu, când l-a întrebat, într-o întrevvedere: „Ce mai știi, ce se mai întâmplă, ce se mai spune? Și el i-a zis: «Aș putea să vă spun că zilele astea circulă o anecdotă!» Și Ceaușescu a întrebat, repezit și bănuitor: Ce anecdotă? Și i-a spus că «la români, orice activitate, este bună, dacă nu degenerează în muncă!» Dar Ceaușescu, ori nu avea umor, și nu avea, că s-a și indispus de ceea ce știa că este adevărat.

Dialog realizat de Constantin JICHIȚA

